

3. Lobbyen in het laatste jaar

1. Wat is het?

Ook in verkiezingstijd gaat het reguliere werk in de gemeenteraad gewoon door, en daarmee ook het ‘normale’ lobbywerk. Raadsleden vergaderen en dienen raadsvoorstellingen in. Het college van burgemeester en wethouders blijft besturen. Naast de activiteiten die je organiseert gericht op de verkiezingen, is het dus zeker nuttig om contacten te onderhouden met de huidige gemeenteraad en het huidige college. Dat kan bijvoorbeeld door het inspreken in de gemeenteraad of het sturen van een brief voorafgaand aan een vergadering.

Houd er rekening mee dat de verkiezingen invloed hebben op de mentaliteit van de politici in deze tijd. Wethouders denken na over hun nalatenschap en proberen nog zoveel mogelijk resultaten binnen te halen. Een mooi moment voor jou als lobbyist om een succesvolle samenwerking nog even in de schijnwerpers te zetten, om indrukwekkende resultaten van je project te delen of om ze te wijzen op de beleidsdoelen die bij lange na niet gehaald zijn.

Ook raadsleden zullen rekening houden met de naderende verkiezingen. Zij willen zichtbaar zijn om hun kans op herverkiezing te verbeteren. Daarnaast zullen de partijen zich meer van elkaar proberen te onderscheiden om stemmen te trekken. Een voorstel dat op korte termijn geregeld kan worden, waar veel mensen aandacht voor hebben en dat helemaal in lijn is met de belangen van een partij, kan dus extra aantrekkelijk zijn in deze periode.

2. In welke fase?

Vaststelling.

3. Stappenplan - Hoe doe je het?

1. Beoordeel hoe de coalitie het heeft gedaan. Download het huidige coalitieakkoord van de website van de gemeente en lees welke doelen de coalitie zichzelf gesteld heeft op het thema waar jij je voor inzet.
 - Komen de doelen overeen met jouw ideeën en zijn de binnen handbereik? Bedenk dan een actie om de wethouder in het zonnetje te zetten, bijvoorbeeld door een project te pitchen dat snel resultaten oplevert.
 - Komen de doelen overeen met jouw ideeën, maar zijn ze nog lang niet behaald? Dan is het tijd om aan de bel te trekken bij de wethouder zelf, via de gemeenteraad of door media-aandacht te zoeken.

- Komen de doelen niet overeen met jouw ideeën? Kijk welke partijen in de raad open staan voor een ander perspectief nu de verkiezingen in aantocht zijn of laat deze raad voor wat het is en richt je op de verkiezingen

2. Breng in kaart of er een meerderheid te vinden is voor je lobbyonderwerp, en welke partijen en/of raadsleden achter je staan.
 - Maak gebruik van de *bondgenotenboog* uit het werkboek om een overzicht te krijgen.
 - Leg contact met die partij of raadslid: maak een persoonlijke afspraak.
 - Vraag ook naar de ambities van de partij/het raadslid dat je spreekt.
3. Spreek in bij de raad. Bij elke gemeente heb je een mogelijkheid om tijdens vergaderingen in te spreken.
 - Kijk goed naar de spelregels in jouw gemeente: bij welke vergaderingen kun je inspreken? Hoeveel mensen mogen er per vergadering spreken en hoeveel tijd krijg je?
 - Zorg dus dat je kort en krachtig verwoordt waarom jouw onderwerp relevant is. Na jouw inbreng kunnen raadsleden vragen stellen.
 - Meld je op tijd aan bij de griffie om in te kunnen spreken.
4. Zoek de media op. In de laatste fase van de verkiezingen zijn raadsleden en wethouders extra gevoelig voor media-aandacht. Zij willen aan zoveel mogelijk mensen laten zien dat *zij* goed werk hebben gedaan voor de gemeente. Het werkt natuurlijk ook andersom: media-aandacht voor zaken die niet gelukt zijn is heel vervelend en dwingt partijen tot (re)actie.

4. Tips

1. **Begin op tijd:** raadsleden werken ongeveer 20 uur per week (vaak naast een andere baan). Als je contact wil met een raadslid, kan het dus langer duren voordat je een reactie krijgt of je een afspraak kunt inplannen.
2. **Zoek uit wanneer jouw onderwerp op de agenda komt:**
 - Zoek op de website van de gemeente naar het raadsinformatiesysteem. Elke gemeente heeft dit en je kunt er de planning van vergaderingen vinden, de stukken die de raad bespreekt en de onderwerpen die op de agenda staan.
 - Lukt het niet? Neem dan contact op met de griffie (de ondersteuning van de gemeenteraad). Zij weten alles over de vergaderingen en processen.
3. **Houd in gedachten dat de meerderheid voor jouw onderwerp mogelijk niet meer bestaat na de verkiezingen, door een andere samenstelling van de raad.**
 - Lukt het niet meer om iets gedaan te krijgen voor de verkiezingen? Zorg voor een goede overdracht met de opvolger, zodat je onderwerp zichtbaar blijft voor nieuwe raadsleden.

- Bereid je voor op de nieuwe raadsperiode. Verwacht je dat de samenstelling van de raad ongeveer gelijk blijft, of is er sprake van een grote nieuwkomer (bijvoorbeeld zoals BBB bij de provinciale statenverkiezingen in 2023)? Ga na wat dit betekent voor jouw organisatie en doelen.

4. Tips voor het inspreken in de gemeenteraad:

- Maak het persoonlijk. Vertel waarom het voor jou van belang is. Geef een voorbeeld, illustreer een situatie. Mensen moeten zich kunnen verplaatsen in jouw verhaal.
- Schrijf je verhaal uit en oefen het van tevoren. Je hebt maar een paar minuten en je wil er zeker van zijn dat je het verhaal kunt afmaken.
- Vertel niet alleen wat er mis is, maar ook wat de raadsleden eraan kunnen doen. Raadsleden zullen eerder geneigd zijn in actie te komen als ze begrijpen wát ze moeten doen.

5. Beoordelingskader

Beoordelingskader:

- ★ : Geen tot weinig
- ★★ : Weinig
- ★★★ : Voldoende
- ★★★★ : Zeer voldoende
- ★★★★★ : Fantastisch

Zichtbaarheid <i>In hoeverre is de actie geschikt om de partijen meer zichtbaarheid te bieden tegenover de kiezer?</i>	★★
Verbetering netwerk <i>In hoeverre is de actie geschikt om jouw relatie met de partijen te verbeteren?</i>	★★★
Inhoudelijke voortgang <i>In hoeverre is de actie geschikt om inhoudelijke voortgang te boeken op de voor jou relevante beleidsonderwerpen?</i>	★★★★★
Betrekken achterban <i>In hoeverre is de actie geschikt om jouw achterban te betrekken?</i>	★
Moeilijkheidsgraad <i>Hoe ingewikkeld is het om de actie uit te voeren? Kost het veel tijd, geld en/of capaciteit?</i>	★★★
Geschikt voor 2 in 1 <i>In hoeverre kun je deze actie ook inzetten bij eventuele Tweede Kamerverkiezingen?</i>	★

6. Alliantie Schooltuinen modeltekst inspreken in de gemeenteraad

Gebruik deze tekst als inspiratie voor het opstellen van jouw inspreektekst in de gemeenteraad en pas aan naar wens.

Geachte raadsleden,

Mijn naam is [jouw naam] en ik spreek vandaag namens [je organisatie/school/betrokken ouders, of gewoon jezelf als betrokken burger]. Ik wil het met u hebben over iets ogen schijnlijk kleins, maar met een grote impact: schooltuinen.

Een schooltuin is veel meer dan een plek waar kinderen leren hoe tomaten groeien. Het is een leeromgeving waar onze kinderen letterlijk met hun handen in de aarde leren over natuur, voeding, duurzaamheid en samenwerken. Het is onderwijs, gezondheid en klimaatbewustzijn in één.

Kinderen die actief betrokken zijn bij een schooltuin eten aantoonbaar meer groente, ontwikkelen een positiever beeld van gezonde voeding en krijgen meer respect voor de natuur. In een tijd waarin overgewicht en mentale druk onder jongeren toenemen, bieden schooltuinen rust, beweging en verbinding. Dat is onbetaalbaar – en toch kost het geld.

Want zonder structurele ondersteuning – financieel en organisatorisch – blijven schooltuinen afhankelijk van losse subsidies, vrijwilligers en toeval. Dat is zonde. Want iedere basisschool zou toegang moeten hebben tot een goed onderhouden schooltuin, met begeleiding van professionals, niet alleen bevlogen leerkrachten die dit ‘erbij doen’.

Daarom vraag ik u vandaag om schooltuinen serieus te nemen als onderdeel van gemeentelijk beleid. Investeer in structurele ondersteuning, ruimte en educatie. Niet als ‘leuk extraatje’, maar als essentieel onderdeel van een gezonde, duurzame en toekomstgerichte stad.

Dank u wel voor uw tijd en aandacht.